

Leadership Academy Ambassador

เอกสารเสริมความรู้ประกอบการบรรยาย

6 ประเภทสื่อวัตกรรมการนิเทศ

ที่ศึกษานิเทศก์ต้องรู้

ตามเกณฑ์ ว11/2564

พร้อมกิจกรรมฝึกปฏิบัติ และ AI Prompt สำหรับฝึกทำ

โดย

ดร.อนุสร หงษ์ขุนทด

ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา

สารบัญ

สารบัญ	2
ประเภทที่ 1: รูปแบบการนิเทศ (Supervision Model)	4
นิยามและความหมาย	4
ทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง	4
องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศที่ดี	5
ตัวอย่างการตั้งชื่อ Acronym	5
ประเภทที่ 2: คู่มือ/แนวทาง (Manual/Guideline)	8
นิยามและความหมาย	8
ประเภทของคู่มือการนิเทศ	8
โครงสร้างคู่มือการนิเทศมาตรฐาน	8
เทคนิคการเขียนคู่มือที่มีคุณภาพ	9
ประเภทที่ 3: เครื่องมือนิเทศ (Supervision Tools)	10
นิยามและความหมาย	10
ประเภทเครื่องมือนิเทศ	10
หลักการสร้างเครื่องมือนิเทศที่มีคุณภาพ	11
รูปแบบการให้คะแนน	11
ประเภทที่ 4: สื่อดิจิทัล (Digital Media)	15
นิยามและความหมาย	15
รูปแบบการนิเทศผ่านสื่อดิจิทัล 5ON	15
แพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับการนิเทศ	15
ประเภทที่ 5: หลักสูตรฝึกอบรม (Training Program)	17
นิยามและความหมาย	17
ประเภทหลักสูตร	17
องค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรมที่มีคุณภาพ	17
การออกแบบกิจกรรมในหลักสูตร	18

ประเภทที่ 6: ชูตนิเทศ (Supervision Package)	19
นิยามและความหมาย	19
องค์ประกอบของชูตนิเทศ	19
ความแตกต่างระหว่างชูตนิเทศกับสื่อแต่ละชิ้น	19
ตัวอย่างชูตนิเทศ	20
กระบวนการพัฒนาชูตนิเทศ	20
สรุป: ตารางเปรียบเทียบสื่อวัตกรรมการนิเทศ 6 ประเภท	22

ประเภทที่ 1: รูปแบบการนิเทศ (Supervision Model)

นิยามและความหมาย

รูปแบบการนิเทศ (Supervision Model) หมายถึง กรอบแนวคิดเชิงระบบที่ศึกษานิเทศก์คิดค้นและพัฒนาขึ้น เพื่อกำหนดขั้นตอน กระบวนการ และวิธีการนิเทศอย่างเป็นระบบ มีรากฐานจากทฤษฎีและหลักวิชาการ สามารถอธิบายได้ด้วยแผนภาพหรือโมเดล และนำไปปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision)

พัฒนาโดย Morris Cogan และ Robert Goldhammer เป็นกระบวนการนิเทศที่เน้นการสังเกตการสอนในห้องเรียนอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การประชุมก่อนสังเกต (Pre-observation Conference), การสังเกตการสอน (Observation), การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis), การประชุมหลังสังเกต (Post-observation Conference), และการวิเคราะห์กระบวนการนิเทศ (Post-conference Analysis) เหมาะสำหรับการนิเทศเชิงลึกรายบุคคล

การนิเทศแบบพัฒนาการ (Developmental Supervision)

พัฒนาโดย Carl D. Glickman เป็นแนวคิดที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของครู โดยพิจารณาจาก 2 มิติ คือ ระดับความคิดเชิงนามธรรม (Abstract Thinking) และระดับความผูกพันต่อหน้าที่ (Commitment) แบ่งพฤติกรรมการนิเทศเป็น 3 แนวทาง คือ แนวทางนำ (Directive) แนวทางร่วมมือ (Collaborative) และแนวทางไม่นำ (Non-directive) ศึกษานิเทศก์เลือกแนวทางที่เหมาะสมกับระดับวุฒิภาวะของครูแต่ละคน

การนิเทศแบบชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring)

แนวคิด Cognitive Coaching ของ Arthur Costa และ Robert Garmston เน้นการตั้งคำถามเชิงไตร่ตรอง (Reflective Questioning) เพื่อให้ครูคิดวิเคราะห์การสอนของตนเอง โดยผู้นิเทศทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ไม่ใช่ผู้สั่งการ เหมาะกับการพัฒนาครูให้เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

แนวคิด Professional Learning Community ของ Richard DuFour เน้นการทำงานร่วมกันเป็นทีมของครูในการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของนักเรียน แลกเปลี่ยนเทคนิคการสอน และร่วมกันหาทางแก้ปัญหา ประกอบด้วยหลัก 3 ประการ คือ มุ่งเน้นการเรียนรู้ (Focus on Learning), วัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน (Collaborative Culture), และมุ่งเน้นผลลัพธ์ (Results Orientation)

องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศที่ดี

ลำดับ	องค์ประกอบ	รายละเอียด	ตัวอย่าง
1	ชื่อรูปแบบ (Acronym)	ชื่อย่อที่จดจำง่าย สื่อความหมาย สะท้อนแนวคิดหลัก	SPARK, GUIDE, RAISE, POLIAS, PIMED
2	หลักการและแนวคิด	ทฤษฎี หลักวิชาการ งานวิจัย ที่เป็นฐานคิด	Glickman, Costa & Garmston, DuFour, Cogan
3	วัตถุประสงค์	เป้าหมายที่ชัดเจนว่าจะพัฒนาอะไร	พัฒนาสมรรถนะ Active Learning ของครู
4	ขั้นตอน/กระบวนการ	ลำดับขั้นตอนการนิเทศที่ชัดเจน	ขั้นวิเคราะห์ ออกแบบ ปฏิบัติ ประเมิน สะท้อนผล
5	บทบาทผู้เกี่ยวข้อง	หน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ครู ผู้บริหาร	ศน.เป็น Coach / ครูเป็น Coachee
6	เครื่องมือ	เครื่องมือที่ใช้ในแต่ละขั้นตอน	แบบสังเกต แบบบันทึก แบบประเมิน
7	เงื่อนไขความสำเร็จ	ปัจจัยที่ทำให้รูปแบบประสบผล	ผู้บริหารสนับสนุน ครูมีส่วนร่วม
8	แผนภาพ	ภาพรวมกระบวนการที่เข้าใจง่าย	Flowchart, Cycle Diagram

ตัวอย่างการตั้งชื่อ Acronym

การตั้งชื่อรูปแบบการนิเทศให้เป็น Acronym ที่ดี ควรมีลักษณะ: จดจำง่าย สื่อความหมาย สะท้อนกระบวนการ และมีความเป็นเอกลักษณ์ ตัวอย่างเช่น

ชื่อ	ความหมายแต่ละตัวอักษร	จุดเน้น
SPARK	- S=Survey, P=Plan, A=Act, R=Reflect, K=Knowledge sharing	การนิเทศแบบมีส่วนร่วม
GUIDE	G=Gather data, U=Understand, I=Implement, D=Develop, E=Evaluate	การนิเทศเพื่อพัฒนา
RAISE	R=Review, A=Analyze, I=Innovate, S=Support, E=Empower	การยกระดับคุณภาพ

ชื่อ	ความหมายแต่ละตัวอักษร	จุดเน้น
COACH	C=Communicate, O=Observe, A=Analyze, C=Conference, H=Help	การนิเทศแบบโค้ช
LEARN	L=Listen, E=Explore, A=Apply, R=Reflect, N=Network	การเรียนรู้ร่วมกัน

กิจกรรม: ออกแบบรูปแบบการนิเทศของตนเอง

ขั้นที่ 1: ทบทวนบริบทงานนิเทศ ปัญหา จุดเน้นที่ต้องการพัฒนา

ขั้นที่ 2: ศึกษาทฤษฎีการนิเทศ เลือกฐานคิดที่เหมาะสม

ขั้นที่ 3: ออกแบบขั้นตอนกระบวนการนิเทศ 4-6 ขั้น

ขั้นที่ 4: ตั้งชื่อ Acronym ที่สื่อความหมาย

ขั้นที่ 5: เขียนอธิบายแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด

ขั้นที่ 6: วาดแผนภาพแสดงกระบวนการ

ขั้นที่ 7: กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในแต่ละขั้น

ขั้นที่ 8: ใช้ AI Prompt ด้านล่างช่วยพัฒนาแนวคิด

AI Prompt: พัฒนารูปแบบการนิเทศพร้อม Acronym

คุณคือนักวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาระดับเชี่ยวชาญ

กรุณาช่วยพัฒนารูปแบบการนิเทศ โดยมีข้อมูลดังนี้:

จุดเน้น: [ระบุ เช่น การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning]

กลุ่มเป้าหมาย: [ระบุ เช่น ครูมัธยมศึกษา กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์]

ทฤษฎีที่สนใจ: [ระบุ เช่น Coaching & Mentoring / Clinical / PLC]

ชื่อ Acronym ที่ต้องการ: [ระบุ หรือ ให้ AI เสนอ 5 ทางเลือก]

กรุณาออกแบบรูปแบบที่มีองค์ประกอบครบ 8 ข้อ ดังนี้:

1) ชื่อรูปแบบ (Acronym) พร้อมความหมายแต่ละตัวอักษร

2) แนวคิดทฤษฎีพื้นฐาน (อ้างอิง Glickman / Costa & Garmston / DuFour / Cogan)

- 3) วัตถุประสงค์ 3-5 ข้อ
- 4) ขั้นตอนกระบวนการ พร้อมรายละเอียดแต่ละขั้น
- 5) บทบาทของศึกษานิเทศก์ ครู และผู้บริหารในแต่ละขั้น
- 6) เครื่องมือที่ใช้ในแต่ละขั้น
- 7) เงื่อนไขความสำเร็จ
- 8) อธิบายแผนภาพกระบวนการเป็นข้อความ (สำหรับนำไปวาด)

ประเภทที่ 2: คู่มือ/แนวทาง (Manual/Guideline)

นิยามและความหมาย

คู่มือการนิเทศ (Supervision Manual) หมายถึง เอกสารทางวิชาการที่ศึกษานิเทศก์จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ขั้นตอนการปฏิบัติ และตัวอย่างที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการนิเทศ ติดตาม ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูและสถานศึกษาสามารถดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการนิเทศ (Supervision Guideline) มีลักษณะคล้ายคู่มือแต่เน้นความยืดหยุ่น ให้หลักการกว้าง ๆ เพื่อให้ผู้ใช้ปรับตามบริบท

ประเภทของคู่มือการนิเทศ

ประเภท	ลักษณะสำคัญ	ตัวอย่าง
คู่มือกระบวนการนิเทศ	อธิบายขั้นตอนการนิเทศโดยรวม ตั้งแต่เตรียมการจนถึงรายงานผล	คู่มือการนิเทศด้วยกระบวนการ PDCA
คู่มือเฉพาะเรื่อง	มุ่งเน้นการนิเทศด้านใดด้านหนึ่ง เช่น Active Learning, STEM	คู่มือการนิเทศ Active Learning
คู่มือสำหรับผู้บริหาร	ให้แนวทางผู้บริหารในการนิเทศภายในโรงเรียน	คู่มือนิเทศภายในสำหรับผู้อำนวยการ
คู่มือสำหรับครู	ให้แนวทางครูในการจัดการเรียนรู้ตามจุดเน้น	คู่มือจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครู
แนวทางเชิงนโยบาย	แปลงนโยบายเป็นแนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา	แนวทางขับเคลื่อนนโยบาย สพฐ. สู่อห้องเรียน

โครงสร้างคู่มือการนิเทศมาตรฐาน

โครงสร้าง 5 บท + ภาคผนวก

- บทที่ 1: บทนำ - หลักการและเหตุผล, วัตถุประสงค์, ขอบเขต, นิยามศัพท์, ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
 - บทที่ 2: แนวคิดและทฤษฎี - ทฤษฎีการนิเทศ, ทฤษฎีการเรียนรู้, หลักการที่เกี่ยวข้อง, งานวิจัยสนับสนุน
 - บทที่ 3: รูปแบบ/กระบวนการนิเทศ - ขั้นตอนการนิเทศ, แผนภาพ, บทบาทผู้เกี่ยวข้อง, เครื่องมือ
 - บทที่ 4: แนวทางการนำไปใช้ - ปฏิทินการนิเทศ, วิธีปฏิบัติในแต่ละขั้น, ตัวอย่างกรณีศึกษา
 - บทที่ 5: การวัดและประเมินผล - ตัวชี้วัดความสำเร็จ, เครื่องมือประเมิน, เกณฑ์, แนวทางรายงาน
- ภาคผนวก - เครื่องมือนิเทศ, แบบฟอร์ม, ตัวอย่างเอกสาร, รายการอ้างอิง

เทคนิคการเขียนคู่มือที่มีคุณภาพ

การเขียนคู่มือที่ดีต้องคำนึงถึงหลัก 5C ดังนี้

หลัก	ความหมาย	แนวปฏิบัติ
Clear	ชัดเจน	ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย หลีกเลี่ยงศัพท์เทคนิคที่ไม่จำเป็น มีตัวอย่างประกอบ
Complete	ครบถ้วน	ครอบคลุมทุกขั้นตอน มีเครื่องมือครบ มีตัวอย่างการใช้จริง
Consistent	สอดคล้อง	เนื้อหาสอดคล้องตลอดทั้งเล่ม การอ้างอิงถูกต้อง รูปแบบเดียวกัน
Credible	น่าเชื่อถือ	มีฐานทฤษฎีรองรับ อ้างอิงงานวิจัย ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ
Contextual	ตรงบริบท	สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา นโยบาย และความต้องการจริง

AI Prompt: เขียนคู่มือการนิเทศ 5 บท

คุณคือศึกษานิเทศก์ผู้เชี่ยวชาญด้านการเขียนเอกสารวิชาการ กรุณาช่วยเขียนคู่มือการนิเทศห้องเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้:

ชื่อคู่มือ: [ระบุ]

รูปแบบการนิเทศที่ใช้: [ระบุชื่อ Model จากประเภทที่ 1]

กลุ่มเป้าหมาย: [ระบุ]

จุดเน้น: [ระบุ]

กรุณาเขียนเนื้อหาบทที่ [ระบุ 1-5] อย่างละเอียด โดย:

- เขียนเป็นรูปแบบทางวิชาการ อ้างอิง APA 7th Edition
- มีตัวอย่างประกอบในแต่ละประเด็น
- มีตาราง แผนภาพ ตามความเหมาะสม
- มีจำนวนอย่างน้อย 3-5 หน้า ต่อ 1 บท

ประเภทที่ 3: เครื่องมือนิเทศ (Supervision Tools)

นิยามและความหมาย

เครื่องมือนิเทศ (Supervision Tools) หมายถึง สิ่ง que ศึกษา นิเทศ ก่สร้าง และพัฒนาขึ้นเพื่อใช้เก็บรวบรวม ข้อมูล สังเกต ประเมิน บันทึก และให้ข้อมูลป้อนกลับในกระบวนการนิเทศ เครื่องมือที่ดีต้องมีคุณภาพทั้งด้าน ความตรง (Validity) ความเที่ยง (Reliability) และความเป็นปรนัย (Objectivity)

ประเภทเครื่องมือนิเทศ

ประเภท	ลักษณะ	การใช้งาน	ตัวอย่างรายการ
แบบสังเกตการสอน (Classroom Observation)	แบบบันทึกพฤติกรรม การสอนของครู ในห้องเรียนจริง	ใช้ขณะสังเกตการสอน ครอบคลุม ชั้นนำ ชั้นสอน ชั้นสรุป	การใช้คำถาม การจัดกิจกรรม การใช้สื่อ บรรยากาศ
แบบประเมินแผนฯ (Lesson Plan Evaluation)	แบบตรวจสอบคุณภาพ แผนการจัดการเรียนรู้	ใช้ก่อนนิเทศ ตรวจสอบ ความสมบูรณ์ของแผน	มาตรฐาน/ตัวชี้วัด จุดประสงค์ กิจกรรม สื่อ วัสดุผล
แบบบันทึกการนิเทศ (Supervision Record)	แบบบันทึกผลการนิเทศ แต่ละครั้ง	ใช้หลังนิเทศ บันทึก จุดเด่น จุดพัฒนา ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่พบ จุดเด่น สิ่งควรพัฒนา ข้อตกลง
แบบประเมินสมรรถนะครู (Competency Assessment)	แบบประเมิน ความสามารถของครู ด้านต่าง ๆ	ใช้ก่อนและหลังนิเทศ เปรียบเทียบพัฒนาการ	ด้านวิชาการ ด้านเทคโนโลยี ด้านวิจัย
แบบนิเทศออนไลน์ (Online Form)	แบบฟอร์มดิจิทัล Google Forms / Microsoft Forms	ใช้สำหรับนิเทศทางไกล เก็บข้อมูลอัตโนมัติ	Checklist ออนไลน์ แบบสอบถาม แบบรายงาน
แบบบันทึก PLC (PLC Record)	แบบบันทึกผลการประชุม PLC	ใช้บันทึกประเด็น ข้อค้นพบ แนวทางพัฒนา	ประเด็นอภิปราย Best Practice ข้อตกลง

AI Prompt: สร้างแบบสังเกตการสอนแบบ Rubric 4 ระดับ

คุณคือผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา
กรุณาสร้างแบบสังเกตการสอนสำหรับนิเทศห้องเรียน:

จุดเน้น: [ระบุ เช่น Active Learning / STEM / เทคโนโลยี]

จำนวนรายการ: 20 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ

รูปแบบ: Rubric 4 ระดับ (ดีเยี่ยม/ดี/พอใช้/ปรับปรุง)

สร้างในรูปแบบตาราง ประกอบด้วย:

- หมายเลข, รายการประเมิน
- คำอธิบายเกณฑ์แต่ละระดับ (4 ระดับ) ในแต่ละข้อ
- เกณฑ์การแปลผลรวม (คะแนนเต็ม ช่วงคะแนน ระดับคุณภาพ)
- ช่องบันทึกข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
- สอดคล้องกับ 8 ตัวบ่งชี้ ด้านที่ 1 ตาม ว11/2564

AI Prompt: แบบสังเกตการสอน (Classroom Observation)

คุณคือศึกษานิเทศก์ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) กรุณาสร้าง 'แบบสังเกต
การสอน' โดยเน้นพฤติกรรมการสอนของครูในห้องเรียนจริง ให้ครอบคลุม 3 ช่วง (ขั้นนำ, ขั้นสอน, ขั้น
สรุป)

โครงสร้าง: สร้างเป็นตารางที่มีหัวข้อ: รายการสังเกต (เช่น การตั้งคำถาม, การใช้สื่อ, บรรยากาศ),
พฤติกรรมที่คาดหวัง, และระดับการปฏิบัติ (4-3-2-1)

อ้างอิง: ให้สอดคล้องกับ 8 ตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ ว9/2564 ของครู

AI Prompt: สร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ (Lesson Plan Evaluation)

คุณคือผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ (Lesson Plan Evaluation) กรุณาสร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อตรวจสอบคุณภาพและความสมบูรณ์ของแผนก่อนการนิเทศ

รายการประเมิน: ต้องครอบคลุม มาตรฐาน/ตัวชี้วัด, จุดประสงค์การเรียนรู้ (K-P-S-A-C), กิจกรรมแบบ Active Learning, การใช้สื่อ/นวัตกรรม และวิธีการวัดผลที่หลากหลาย

รูปแบบ: Checklist พร้อมช่องข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงในแต่ละหัวข้อ

จุดเน้น: [ระบุ เช่น Active Learning / STEM / เทคโนโลยี]

จำนวนรายการ: ข้อ แบ่งเป็น ... ด้าน ด้านละ ข้อ

รูปแบบ: Rubric 4 ระดับ (ดีเยี่ยม/ดี/พอใช้/ปรับปรุง)

สร้างในรูปแบบตาราง ประกอบด้วย:

- หมายเลข, รายการประเมิน
- คำอธิบายเกณฑ์แต่ละระดับ (4 ระดับ) ในแต่ละข้อ
- เกณฑ์การแปลผลรวม (คะแนนเต็ม ช่วงคะแนน ระดับคุณภาพ)
- ช่องบันทึกข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
- ให้สอดคล้องกับ 8 ตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ ว9/2564 ของคุณ

AI Prompt: สร้างแบบบันทึกการนิเทศ (Supervision Record)

คุณคือผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

กรุณาสร้างแบบบันทึกผลการนิเทศสำหรับใช้หลังการสังเกตการสอน เพื่อสรุปประเด็นการสนทนาระหว่างศึกษานิเทศก์และครู

หัวข้อสำคัญ: 1. จุดเด่น/สิ่งที่พบเห็น 2. จุดที่ควรพัฒนา 3. ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ 4. ข้อตกลงร่วมกัน (Action Plan) สำหรับการนิเทศครั้งต่อไป

- ช่องบันทึกข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ
- สอดคล้องกับ 8 ตัวบ่งชี้ ด้านที่ 1 ตาม ว9/2564 ของคุณ

AI Prompt: สร้างแบบประเมินสมรรถนะครู (Competency Assessment)

คุณคือผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลเพื่อประเมินสมรรถนะครู

กรุณาสร้างแบบประเมินสมรรถนะครูเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านวิชาชีพ

ด้านที่ประเมิน: 1. ด้านวิชาการ (ความแม่นยำเนื้อหา) 2. ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (TPACK) 3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

รูปแบบ: มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และเกณฑ์การแปลผลคะแนนรวม

จุดเน้น: [ระบุ เช่น Active Learning / STEM / เทคโนโลยี] สอดคล้องกับ 8 ตัวบ่งชี้ ด้านที่ 1 ตาม ว9/2564 ของครู

AI Prompt: สร้างแบบนิเทศออนไลน์ (Online Form Structure)

คุณคือผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศออนไลน์

กรุณาช่วยออกแบบโครงสร้างคำถามสำหรับแบบนิเทศออนไลน์ (เพื่อนำไปสร้างใน Google Forms หรือ Microsoft Forms)

เนื้อหา: ให้ความสำคัญในการเก็บข้อมูลผ่านมือถือ ประกอบด้วยคำถามแบบเลือกตอบ (Checklist) และแบบปลายเปิดสั้นๆ เพื่อให้ระบบสรุปเป็น Report อัตโนมัติในประเด็นการจัดการชั้นเรียนยุคใหม่

จุดเน้น: [ระบุ เช่น Active Learning / STEM / เทคโนโลยี] สอดคล้องกับ 8 ตัวบ่งชี้ ด้านที่ 1 ตาม ว9/2564 ของครู

AI Prompt: สร้างแบบบันทึก PLC (PLC Record)

คุณคือผู้เชี่ยวชาญด้านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

กรุณาสร้างแบบบันทึกการประชุมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อรวบรวม Best Practice

องค์ประกอบ: หัวข้อปัญหา/ประเด็นอภิปราย, สาเหตุ, แนวทางแก้ปัญหาที่ตกลงกัน, นวัตกรรม/วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ที่พบ และสรุปผลการนำไปใช้

ประเภทที่ 4: สื่อดิจิทัล (Digital Media)

นิยามและความหมาย

สื่อดิจิทัลสำหรับการนิเทศ หมายถึง แพลตฟอร์ม แอปพลิเคชัน เว็บไซต์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ศึกษานิเทศก์ออกแบบและพัฒนาขึ้น เพื่อใช้ในการนิเทศ สื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ความรู้ และติดตามผลการนิเทศในรูปแบบดิจิทัล ช่วยให้การนิเทศไม่จำกัดด้วยเวลาและสถานที่

รูปแบบการนิเทศผ่านสื่อดิจิทัล 5ON

สพฐ. กำหนดรูปแบบการนิเทศผ่านสื่อดิจิทัล 5 รูปแบบ (5ON) ที่ศึกษานิเทศก์ควรผสมผสานใช้

รูปแบบ	ลักษณะ	เครื่องมือดิจิทัล	ตัวอย่างกิจกรรม
On-site	นิเทศ ณ สถานศึกษา พบปะโดยตรง	Tablet + Google Forms สำหรับบันทึก	สังเกตการสอน ให้ข้อมูลป้อนกลับทันที
On-Air	นิเทศผ่านการประชุมออนไลน์	Zoom, Google Meet, MS Teams	ประชุม PLC ออนไลน์ สะท้อนผล Coaching
Online	นิเทศผ่านระบบออนไลน์ที่จัดไว้	Google Classroom, LMS, Moodle	บทเรียนออนไลน์ ส่งงาน ให้ Feedback
On-Demand	สื่อสำเร็จรูป เปิดดูได้ตลอดเวลา	YouTube, Canva, Podcast	วิดีโอสาธิตการสอน อินโฟกราฟิก E-book
On-Hand	เอกสาร สื่อที่จับต้องได้ + ดิจิทัล	QR Code + เอกสาร, Line OA	คู่มือ+QR สู่วิดีโอ ส่งเอกสารผ่าน Line

แพลตฟอร์มดิจิทัลสำหรับการนิเทศ

แพลตฟอร์ม	จุดเด่น	ใช้กับงานนิเทศ	ระดับความยาก
Google Sites	สร้างเว็บไซต์ฟรี ใช้งานง่าย เชื่อมกับ Google	เว็บไซต์ศูนย์กลางนิเทศ รวมสื่อ เครื่องมือ	ง่าย
Padlet	กระดานออนไลน์ ใส่สื่อได้หลากหลาย	กระดานแลกเปลี่ยน PLC สะสม Best Practice	ง่าย
Google Classroom	ระบบจัดการห้องเรียนออนไลน์	ระบบจัดส่งงาน ให้ Feedback ติดตามผล	ง่าย-ปานกลาง

แพลตฟอร์ม	จุดเด่น	ใช้กับงานนิเทศ	ระดับความยาก
Canva	ออกแบบสื่อกราฟิก อินโฟกราฟิก	สร้างอินโฟกราฟิก E-book สรุปผลนิเทศ	ง่าย
Line OA	บัญชีทางการ Line สื่อสารกับกลุ่มเป้าหมาย	ส่งข่าวสาร นัดนิเทศ ส่งเอกสาร ตอบคำถาม	ง่าย
Google Forms	สร้างแบบฟอร์มออนไลน์	แบบสังเกต แบบประเมิน แบบรายงานผล	ง่าย
YouTube	แพลตฟอร์มวิดีโอ	วิดีโอสาธิต สอนเทคนิค บันทึกการประชุม	ง่าย-ปานกลาง
Generative AI	AI สร้างเนื้อหา วิเคราะห์ สรุป	ช่วยสร้างสื่อ วิเคราะห์ข้อมูล ร่างเอกสาร	ปานกลาง

AI Prompt: ออกแบบเว็บไซต์นิเทศออนไลน์ด้วย Google Sites

คุณคือผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษาและการนิเทศออนไลน์
กรุณาช่วยออกแบบโครงสร้างเว็บไซต์ Google Sites สำหรับการนิเทศ:

ชื่อเว็บ: [ระบุ เช่น ศูนย์นิเทศออนไลน์ สพม.นครราชสีมา]

จุดเน้น: [ระบุ]

กลุ่มเป้าหมาย: [ระบุ]

กรุณาออกแบบ:

- 1) โครงสร้างเมนูหลัก และเมนูย่อย ทุกหน้า
- 2) เนื้อหาที่ต้องเตรียมในแต่ละหน้า
- 3) สื่อดิจิทัลที่ต้องสร้าง (วิดีโอ อินโฟกราฟิก เอกสาร ฯลฯ)
- 4) ระบบ Google Forms สำหรับเก็บข้อมูลการนิเทศ
- 5) ระบบ Google Classroom สำหรับการพัฒนาครู
- 6) ช่องทางการสื่อสารกับครู (Line OA / Chat)
- 7) วิธีการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลจากแพลตฟอร์ม

ประเภทที่ 5: หลักสูตรฝึกอบรม (Training Program)

นิยามและความหมาย

หลักสูตรฝึกอบรมสำหรับการนิเทศ หมายถึง โปรแกรมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ศึกษานิเทศก์ออกแบบและพัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ มีวัตถุประสงค์ชัดเจน มีเนื้อหา กิจกรรม สื่อ และการประเมินผลที่ครบวงจร เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติของครูในประเด็นที่เป็นจุดเน้นของการนิเทศ

ประเภทหลักสูตร

ประเภท	ลักษณะ	ตัวอย่าง
หลักสูตรระยะสั้น (1-2 วัน)	เน้นให้ความรู้และฝึกปฏิบัติเบื้องต้น	Workshop Active Learning 1 วัน, อบรม AI เพื่อการสอน
หลักสูตรระยะกลาง (1-4 สัปดาห์)	มีการติดตามผลหลังอบรม	หลักสูตร PLC 4 สัปดาห์ + ติดตาม
หลักสูตรพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (1 ภาคเรียน+)	มี Coaching + Follow-up	โปรแกรมพัฒนาครูแกนนำ STEM 1 ปี
หลักสูตรออนไลน์ (Self-paced)	เรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย	E-learning การจัดการเรียนรู้เชิงรุก
หลักสูตรแบบผสมผสาน (Blended)	ผสม On-site + Online + On-demand	อบรม 1 วัน + Online Coaching 2 เดือน

องค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรมที่มีคุณภาพ

โครงสร้างหลักสูตรมาตรฐาน

- ชื่อหลักสูตร (สื่อความหมาย จดจำง่าย)
- หลักการและเหตุผล (ที่มา ความจำเป็น สอดคล้องนโยบาย)
- วัตถุประสงค์ (ชัดเจน วัดได้ ครอบคลุม K-S-A: Knowledge-Skill-Attitude)
- กลุ่มเป้าหมาย (ใคร จำนวน คุณสมบัติ)
- โครงสร้างเนื้อหา (Module/หน่วย พร้อมเวลาแต่ละหน่วย)
- กิจกรรมการเรียนรู้ (บรรยาย ฝึกปฏิบัติ กลุ่ม สะท้อนผล)
- สื่อและทรัพยากร (เอกสาร สื่อดิจิทัล อุปกรณ์)

8. การวัดและประเมินผล (Pre-Post Test, ชิ้นงาน, ความพึงพอใจ)
9. ปฏิทินการอบรม (ตารางรายวัน/รายชั่วโมง)
10. งบประมาณ (ถ้ามี)

การออกแบบกิจกรรมในหลักสูตร

หลักการออกแบบกิจกรรมตามแนวทาง 70-20-10 Model: 70% เรียนจากการปฏิบัติจริง 20% เรียนจากการแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมงาน 10% เรียนจากการบรรยาย/ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ประเภทกิจกรรม	สัดส่วน	ตัวอย่าง	ทักษะที่พัฒนา
Learning by Doing	70%	ฝึกเขียนแผนฯ ทดลองสอน สร้างสื่อ Micro Teaching	ทักษะปฏิบัติ
Learning from Others	20%	PLC แลกเปลี่ยน, Peer Coaching, ดูงาน Best Practice	การเรียนรู้ร่วมกัน
Formal Learning	10%	บรรยาย อ่านเอกสาร ดูวิดีโอ E-learning	ความรู้พื้นฐาน

AI Prompt: ออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมครูแบบครบวงจร

คุณคือผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมครูกรุณาออกแบบหลักสูตรฝึกอบรม:

ชื่อหลักสูตร: [ระบุ เช่น หลักสูตรพัฒนาครูด้าน Active Learning]

ระยะเวลา: [ระบุ เช่น 2 วัน / 12 ชั่วโมง]

กลุ่มเป้าหมาย: ครู [ระบุกลุ่มสาระ] จำนวน [ระบุ] คน

รูปแบบ: [เลือก: Face-to-face / Blended / Online]

กรุณาออกแบบ:

- 1) หลักการและเหตุผล / วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
- 2) โครงสร้างเนื้อหา แบ่งเป็น Module พร้อมเวลา
- 3) กิจกรรมแต่ละ Module ตามหลัก 70-20-10
- 4) สื่อที่ต้องเตรียมในแต่ละ Module
- 5) ตารางอบรมรายชั่วโมง
- 6) แบบทดสอบ Pre-Post Test 20 ข้อ
- 7) แบบประเมินความพึงพอใจ
- 8) ชิ้นงาน/ผลงานที่ผู้เข้าอบรมต้องส่ง

ประเภทที่ 6: ชุดนิเทศ (Supervision Package)

นิยามและความหมาย

ชุดนิเทศ (Supervision Package) หมายถึง สื่อวัตกรรมการนิเทศหลายรายการที่ศึกษานิเทศก์ออกแบบและพัฒนาขึ้นให้ใช้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันทุกชั้น ครอบคลุมกระบวนการนิเทศ ตั้งแต่ต้นจนจบ ประกอบด้วยคู่มือ เครื่องมือ สื่อ และแนวทางการประเมิน เป็นนวัตกรรมที่มีความซับซ้อนสูงสุดในบรรดา 6 ประเภท เหมาะสำหรับศึกษานิเทศก์ที่ต้องการขอวิทยฐานะเชี่ยวชาญหรือเชี่ยวชาญพิเศษ

องค์ประกอบของชุดนิเทศ

องค์ประกอบมาตรฐานของชุดนิเทศ

- ขั้นที่ 1: รูปแบบ/โมเดลการนิเทศ (Model) - กรอบแนวคิดเชิงระบบ
- ขั้นที่ 2: คู่มือการนิเทศ (Manual) - อธิบายขั้นตอนและแนวปฏิบัติ
- ขั้นที่ 3: เครื่องมือนิเทศ (Tools) - แบบสังเกต แบบประเมิน แบบบันทึก
- ขั้นที่ 4: สื่อประกอบการนิเทศ (Media) - เอกสาร วิดีโอ อินโฟกราฟิก
- ขั้นที่ 5: หลักสูตร/กิจกรรมพัฒนาครู (Training) - Workshop, PLC
- ขั้นที่ 6: ระบบติดตามและรายงานผล (Monitoring) - แบบฟอร์มรายงาน Dashboard

ความแตกต่างระหว่างชุดนิเทศกับสื่อแต่ละชิ้น

เกณฑ์	สื่อวัตกรรมชิ้นเดียว	ชุดนิเทศ (Package)
ความซับซ้อน	ต่ำ-ปานกลาง ใช้งานเฉพาะเรื่อง	สูง ต้องออกแบบหลายชิ้นให้สอดคล้องกัน
ความครบถ้วน	ครอบคลุมบางขั้นตอนของการนิเทศ	ครอบคลุมทั้งกระบวนการตั้งแต่ต้นจนจบ
การนำไปใช้	ใช้เฉพาะจุด เฉพาะขั้นตอน	ใช้ได้ครบวงจรตลอดปีการศึกษา
ผลงานวิชาการ	เหมาะสำหรับ ชำนาญการ-ชำนาญการพิเศษ	เหมาะสำหรับ เชี่ยวชาญ-เชี่ยวชาญพิเศษ
การตรวจสอบคุณภาพ	ตรวจสอบเฉพาะชิ้น	ต้องตรวจสอบทั้งชุดและความสอดคล้อง

ตัวอย่างชุดนิเทศ

ตัวอย่าง: ชุดนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning

ชั้นที่	ชื่อ	รายละเอียด
1	รูปแบบการนิเทศ COACH Model	C=Communicate วางแผนสื่อสาร, O=Observe สังเกตการสอน, A=Analyze วิเคราะห์ข้อมูล, C=Conference ประชุมสะท้อนผล, H=Help ช่วยเหลือพัฒนาต่อเนื่อง
2	คู่มือการนิเทศ Active Learning	เนื้อหา 5 บท ครอบคลุมหลักการ ทฤษฎี กระบวนการ แนวปฏิบัติ และการประเมินผล
3	แบบสังเกตการสอนเชิงรุก	20 รายการ Rubric 4 ระดับ ครอบคลุมชั้นนำ ชั้นสอน ชั้นสรุป การใช้สื่อ
4	อินโฟกราฟิก + วิดีโอสาธิต	อินโฟกราฟิก 5 แผ่น + วิดีโอตัวอย่าง Active Learning 3 คลิป
5	หลักสูตร Workshop 1 วัน	หลักสูตร 6 ชั่วโมง มี Module 4 Module พร้อม Pre-Post Test
6	ระบบรายงานผล Google Forms	แบบฟอร์ม 3 ชุด: รายงานก่อน-ระหว่าง-หลัง พร้อม Dashboard

กระบวนการพัฒนาชุดนิเทศ

ขั้นตอนพัฒนาชุดนิเทศ 8 ขั้นตอน

1. วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ (Need Assessment)
2. ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)
3. ออกแบบรูปแบบการนิเทศ (Design Model)
4. พัฒนาสื่อแต่ละชิ้นในชุด (Develop Each Component)
5. ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expert Validation: IOC \geq 0.50)
6. ทดลองใช้เบื้องต้น (Pilot Study)
7. ปรับปรุงและทดลองใช้จริง (Implementation)
8. ประเมินผลและสรุปรายงาน (Evaluation & Report)

AI Prompt: วางแผนพัฒนาชุดนิเทศครบวงจร

คุณคือศึกษานิเทศก์ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนานวัตกรรมการนิเทศ

กรุณาช่วยวางแผนพัฒนาชุดนิเทศแบบครบวงจร:

จุดเน้น: [ระบุ เช่น Active Learning / STEM / การอ่านเขียน / เทคโนโลยี]

กลุ่มเป้าหมาย: ครู [ระบุกลุ่มสาระ/ระดับชั้น] โรงเรียน [ระบุจำนวน]

รูปแบบการนิเทศ: [ระบุชื่อ Model ที่ออกแบบ]

กรุณาวางแผน:

- 1) รายการสื่อวัตกรรมการทุกชิ้นในชุด พร้อมรายละเอียด
- 2) ความเชื่อมโยงระหว่างแต่ละชิ้น
- 3) ลำดับขั้นตอนการพัฒนา (Timeline 6 เดือน)
- 4) แนวทางการตรวจสอบคุณภาพแต่ละชิ้น
- 5) แผนการทดลองใช้ (Try-out Plan)
- 6) แนวทางการเก็บหลักฐานตาม ว11/2564
- 7) ตัวอย่างหน้าปกและสารบัญของแต่ละชิ้น

สรุป: ตารางเปรียบเทียบสื่อวัตกรรมการนิเทศ 6 ประเภท

ประเภท	ความยาก	เวลาพัฒนา	เหมาะกับวิทยฐานะ	จำนวนชิ้น	ผลกระทบ
รูปแบบ (Model)	สูง	3-6 เดือน	ชนพ.-เชี่ยวชาญ	1 ชิ้น	สูงมาก
คู่มือ (Manual)	ปานกลาง	1-3 เดือน	ชนพ.-เชี่ยวชาญ	1 เล่ม	สูง
เครื่องมือ (Tools)	ปานกลาง	1-2 เดือน	ชน.-ชนพ.	หลายชิ้น	ปานกลาง
สื่อดิจิทัล (Digital)	ง่าย-สูง	2 สัปดาห์-3 เดือน	ชน.-เชี่ยวชาญ	หลายชิ้น	สูง
หลักสูตร (Training)	สูง	1-3 เดือน	ชนพ.-เชี่ยวชาญ	1 หลักสูตร	สูง
ชุดนิเทศ (Package)	สูงมาก	6-12 เดือน	เชี่ยวชาญ- เชี่ยวชาญพิเศษ	6+ ชิ้น	สูงมาก

เคล็ดลับสำคัญ

สำหรับการขอวิทยฐานะเชี่ยวชาญ ว11/2564 แนะนำให้พัฒนาอย่างน้อย: 1 รูปแบบการนิเทศ + 1 คู่มือ + เครื่องมือนิเทศ 3-5 ชิ้น + สื่อดิจิทัล เพื่อให้เป็นหลักฐานที่ครบถ้วนและสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ทั้ง 8 ประการ หรือจะพัฒนาเป็นชุดนิเทศ (Package) ที่รวมทุกอย่างไว้ด้วยกันจะเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด